

Ö?retimde Sosyal Adalet ?nançlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retimde Sosyal Adalet ?nançlar? Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26876>

Özet

Öğretimde Sosyal Adalet İnançları Ölçeği, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının eğitim ortamlarında Sosyal Adalet ilkelerine yönelik sahip oldukları inançları ve tutumları ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Bu ölçeğin Türkçe'ye Uyarlama çalışması Melehat Gezer (2017) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, 11 maddeden ve iki temel alt boyuttan oluşmaktadır: Olumlu Sosyal Adalet İnançları ve Olumsuz Sosyal Adalet İnançları. Yapı geçerliliği Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiş, güvenilirliği ise Bileşik Güvenirlik Katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Derecelendirme formatı 5'li Likert tipi bir yapıya esas almaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal adalet, öğretmen inançları, eğitim, uyarlama, yapı geçerliliği, güvenilirlik, DFA, eğitim psikolojisi.

Yazarlar

Melehat Gezer (Uyarlayan).

Amaç

Ölçeğin temel amacı, eğitim alanında çalışan veya eğitim almayı sürdüren bireylerin, özellikle öğretmenlerin, sınıf içi ve okul genelindeki uygulamalarında Sosyal Adalet kavramına ne derece inandıkları ve bu inançları nasıl algıladıkları sistematik olarak belirlemektir.

Bu inançların ölçülmesi, eğitimcilerin çelişkili, çelişkili ve hakkaniyete dayalı öğretim yaklaşımlarını benimseme düzeylerini anlamak için kritik öneme sahiptir. Uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel geçerliliğini sağlayarak Türk eğitim sisteminde geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sunmayı hedeflemiştir.

Yapı

Öğretimde Sosyal Adalet İnançları Ölçeği, öğretmenlerin sosyal adalet kavramına dair hem destekleyici hem de şüpheci yaklaşımlarını ölçen iki faktörlü bir yapıya sahiptir. Bu yapı, inançların tek boyutlu değil, karmaşık ve çift kutuplu olabileceği varsayımına dayanır.

Ölçek toplam 11 maddeden oluşmaktadır ve bu maddeler iki ana boyuta ayrılmıştır:

Olumlu Alt Boyut: Bu 5 madde, sosyal adaletin eğitimdeki gerekliliğine, faydasına ve aktif olarak uygulanmasına yönelik güçlü inançları temsil eder.

Olumsuz Alt Boyut: Bu 6 madde, sosyal adalet çabalarına karşı şüpheciliği, direnci veya bu tür

uygulamaların eğitimde yarattığı potansiyel zorluklara dair inançları yansıtır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik çalmaları, önceden belirlenmiş faktör yapısının Türk kültürüne uygunluğunu test etmeye odaklanmıştır. Yapı geçerliliği kapsamında, ölçeğin boyutlandırması hazır kabul edildiği için yalnızca Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

DFA uygulaması, 11 maddelik iki faktörlü modelin yapısal uyumunu kanıtlamıştır. Ayrıca, ölçeğin dilsel ve kültürel edilebilirliğini sağlamak amacıyla alanında uzman kişilerin görüşlerine başvurulmuştur. Bu, çeviri sürecinin ve maddelerin anlam bütünlüğünün korunmasında önemli bir adım olmuştur.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, maddelerin iç tutarlılığı ve ölçeğin genel stabilitesini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Güvenirlik hesaplamasında yaygın olarak kullanılan iç tutarlılık katsayısı yerine **Bileşik Güvenirlik Katsayısı** (Composite Reliability) yöntemi tercih edilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre, alt boyutlar için hesaplanan bileşik güvenirlik katsayıları şu şekildedir:

Olumlu Alt Ölçek (5 madde): .63

Olumsuz Alt Ölçek (6 madde): .62

Bu katsayılar, sosyal bilimler araştırmaları bağlamında kabul edilebilir sınırlara yakın olmakla birlikte, ölçeğin alt boyutlarının genel olarak tutarlı ölçümler sağladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin orijinal yapısı iki faktörlü olduğundan, Türkçe Uyarlama çalmalarında keşfedici faktör analizi yerine Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA, araştırmacıların önceden belirlediği teorik modelin veri tarafından ne ölçüde desteklendiğini test eden istatistiksel bir yöntemdir.

DFA sonuçları, ölçeğin 5 maddelik Olumlu Sosyal Adalet İnançları ve 6 maddelik Olumsuz Sosyal Adalet İnançları olmak üzere iki ayrı faktörden oluştuğunu doğrulamıştır. Bu faktör yapısı, ölçeğin kuramsal temelini koruduğunu ve Türkçe formunun orijinal yapıya edilebilir olduğunu göstermiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmenler ve Öğretmen Adayları (Eğitimciler)

Age Group: Yetişkin

Population Details: Eğitim fakültesi öğrencileri ve görev yapan öğretmenler gibi eğitim alanında çalışan veya öğrenim gören bireyler hedeflenmiştir.

Test Methodology: 5'li Likert Ölçeği (1= kesinlikle katılmıyorum - 5= kesinlikle katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

Öğretmen eğitimi, sosyal adalet inançları, DFA, psikometrik özellikler, tutum ölçeği, eğitim psikolojisi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut değildir.

Correspondence Address: Melehat Gezer (melehatgezer@gmail.com)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe'ye uyarlama çalışması 2017 yılında yayımlanmıştır. Ölçeği kullanmak isteyen araştırmacıların sorumlu yazar Melehat Gezer ile iletişime geçmesi önerilir. İletişim e-posta adresi: melehatgezer@gmail.com.

Referanslar

Gezer, M. (2017). Öğretimde Sosyal Adalet İnançları Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması. *Sakarya University Journal of Education*, 7(2), 295-309. doi: 10.19126/suje.335868.

Makalenin Dergipark üzerindeki orijinal bağlantısı: dergipark.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ogretimde-sosyal-adalet-inanclari-olcegi-toad.pdf](#)

Öğretimde Sosyal Adalet İnançları Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek 11 madde ve iki faktörden oluşmaktadır.

Olumlu alt boyut (5m):

Olumsuz alt boyut (6m):

ARABPSYCHOLOGY.COM